

Дай спокій

Автор:

[Марія Хайленд](#)

Дай спокій

Марія Джоан Хайленд

Бестселер

Роман талановитої ірландської письменниці Марії Джоан Хайленд – це напружена психологічна драма, оповідь у якій ведеться від імені підлітка.

Джону Ігану лише 11. Він скрупульозно веде «журнал брехні» і стрімко дорослішає в умовах катастрофічної нестачі батьківської любові і сімейного тепла.

Пронизлива історія незвичного хлопчика залишає щем на серці і нестримне бажання приголубити власну дитину.

Марія Джоан Хайленд

Дай спокій

Шановний читачу!

Спасибі, що придбали цю книгу.

Нагадуємо, що вона є об'єктом Закону України «Про авторське і суміжні право», порушення якого карається за статтею 176 Кримінального кодексу України

«Порушення авторського права і суміжних прав» штрафом від ста до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, з конфіскацією та знищенням всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, програм мовлення та обладнання і матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення. Повторне порушення карається штрафом від тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк, з конфіскацією та знищенням всіх примірників, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, програм мовлення, аудіо – і відеокасет, дискет, інших носіїв інформації, обладнання та матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення. Кримінальне переслідування також відбувається згідно з відповідними законами країн, де зафіксовано незаконне відтворення (поширення) творів.

Книга містить криптографічний захист, що дозволяє визначити, хто є джерелом незаконного розповсюдження (відтворення) творів.

Щиро сподіваємося, що Ви з повагою поставитеся до інтелектуальної праці інших і ще раз Вам вдячні!

Стюарту Ендрю М'юр

(Якби був хтось, схожий на тебе)

1

Січень, неділя – похмурий зимовий день, і я сиджу за обіднім столом з татом і мамою. Батько сидить спиною, ступнями сперся на стіну, на колінах книжка. Мати праворуч від мене, її книжка спочиває на столі. Я сиджу поруч. Мое крісло розвернуте до вікна. Відчуваю тепло від печі.

У центрі столу чайник з гарячим чаєм, а в кожного з нас чашка і тарілка. На тарілках бутерброди з шинкою та індичкою, і якщо ми захочемо ще їсти чи пити – всього повно. Комірчина забита.

Час від часу ми відриваємось від читання, щоб поговорити. Це приємне відчуття, немов ми одна людина, яка читає книжку, а не трое окремих і самотніх людей.

Такі дні прекрасні.

Крізь маленьке квадратне віконце я бачу вузьку сільську дорогу, яка веде до містечка Горі, за нею – засніжене поле. За тим полем снігу – хоча зараз я не бачу його – дерево, біля якого я проходжу кожного ранку, а за деревом через дві милі – національна школа міста Горі, куди я повернуся після різдвяних канікул.

На розі вулиці, ліворуч від головних воріт, – пошта, на ній знак, який указує на Дублін, під ним менший знак, указує на кладовище. Ще два дні ми будемо разом, утрьох, і я цього хочу. Більше мені нічого не треба.

* * *

Коли я бачу, що мама дочитує останню сторінку, я беру колоду карт і підсовую їй під лікоть. Скоро вона відкладе книжку і запропонує мені зіграти. Я заглядаю їй в обличчя і чекаю.

Раптом вона закриває книжку і встає.

– Джоне, – каже вона, – ходімо зі мною.

Вона веде мене до коридора, подалі від батька. Вона забирає мене геть із його очей як непотріб.

– Ходімо. І лиши свою книжку тут, – каже вона.

Ми стоїмо біля крутого підйому вузьких сходів, які ведуть до спальні моїх батьків – єдиної кімнати на горищі, – і вона схрещує на грудях руки і притулюється до поручнів. Шкіра на її руках холодна і біла як крейда.

- У мене сьогодні особливий вигляд? - питає вона.

- Ні. Чому?

- Ти знову витріщаєшся. Ти витріщався на мене.

- Я просто дивився, - кажу я.

Вона відхиляється від поручнів і кладе руки мені на плечі. Її зріст 5 футів 10 дюймів[1 - Близько 178 см. - Тут і далі: прим. ред.], і, хоч я лише на півтора дюйма нижчий, вона тисне на мене, доки я не присідаю. Її тіло нахилилося вперед, і її сідниці випнулися.

- Ти витріщався на мене, Джоне. Не можна так дивитися.

- Чому я не можу дивитися на тебе?

- Тому що тобі одинадцять. Ти вже не дитина.

Мене відволікло нявкання нашої кішки Кріто, яка була зачинена в комірчині під сходами разом зі своїми черговими кошенятами. Я хочу піти до неї. Але моя мати тисне ще дужче.

- Я просто дивився, - сказав я.

Я хочу сказати, що в роздивлянні речей немає нічого дитячого, але мое тіло трясеться під її руками і я занадто сильно тремчу, щоб щось казати.

- Навіщо? - питає вона. - Навіщо так витріщатися на мене?

Вона робить боляче моїм плечам, і її вага неймовірна. Вона здається легшою, і меншою, і гарнішою, коли сидить за столом або на моєму ліжку, коли розмовляє зі мною, смішить мене. А зараз я злий на неї, за те що вона висока, за те що вона така велика, така важка, і за те, що вона робить великим мене, занадто великим для мого віку.

- Я не знаю навіщо. Мені просто подобається це, - сказав я.

- Може, слід позбутися цієї звички?

- Чому?

- Бо це дратує. Неможливо розслабитися, коли на тебе так витріщаються.

- Вибач, - кажу я.

Вона випростовується і відпускає мене. Я подаюся вперед і цілую її біля рота.

- Ну добре, - каже вона.

Я цілую її вдруге, але коли я огортаю своїми руками її шию, аби притягнути ближче, щоб обійнятися, вона відступає.

- Не зараз, - каже вона, - тут холодно.

Вона розвертається, і я йду за нею на кухню.

Темне кучеряве волосся мого батька скуповжене, спадає йому на очі.

- Зачини двері, - каже він, не відриваючись від книжки.

- Вони зачинені, - кажу я.

- Добре, - каже він, - нехай будуть зачинені.

Він посміхається своїй книзі: «Френологія та кримінальний череп».

Мій батько не працює три роки, стільки ж ми живемо тут, у котеджі його матері. До того як ми переїхали до бабусі, він працював електриком у Вексфордї, але він ненавидів свою роботу - казав про це щовечора, повертаючись додому. Тепер,

замість того щоб ходити на роботу, він читає. Він каже, що готується до вступних іспитів у Трініті-коледж, і що з цим не буде жодних проблем, бо минулого року він склав тест Менса з відмінним результатом.

- Подивись у вікно, - кажу я матері. - Сніг летить горизонтально.

- Так, - каже вона. - Наче борошно крізь сито, еге ж?

- Борошно не летить горизонтально крізь сито, - кажу я.

Її язик показався, щоб облизати куточок рота, і залишився зовні. Я нахиляюся через стіл, щоб доторкнутися до нього.

- У тебе такий холодний язик, - кажу я.

Батько дивиться на нас, і губи матері щільно стуляються.

- Я наче ящірка, - каже вона.

Вона посміхається мені. Я посміхаюся у відповідь.

- Дивна парочка, - каже батько.

Кріто мовчить. Вона, мабуть, рада чути нас і знати, що ми поряд.

Я продовжую читати «Книгу рекордів Гіннеса», мою улюблену книжку. У мене є всі її випуски, окрім 1959, і це один з моїх різдвяних подарунків кожного року. Лишилося кілька сторінок до завершення нового видання 1972 року, і я майже закінчив читати вчетверте розділ «Людина». У «Книзі рекордів Гіннеса» повно чудес, наприклад китайський монах з найдовшими нігтями. За двадцять сім років він виростив їх двадцять два дюйми завдовжки [2 - Близько 56 см.], і на фото вони чорні й закручені, як баранячий ріг.

Найкращі - це ілюзійністи і люди типу Блондена, який перейшов по канату через Ніагарський водоспад, або Йоганн Хурлінгер, який ішов на руках понад

п'ятдесят днів. Він пройшов на руках 871 милі.[3 - Близько 1402 км.]

Одного дня я опинюся в «Книзі рекордів Гіннеса», поміж інших людей, які не хочуть, щоб їх забули або не помітили. Я поб'ю значний рекорд або зроблю щось видатне. Я не бачу іншого сенсу жити, окрім того, що я можу робити щось краще за інших або зможу робити те, що ніхто більше не може.

Я згинаю сторінку з фотографією найнижчої у світі жінки, і вона опиняється навпроти найвищого чоловіка. Його звали Роберт Першинг Вадлов, і його зріст 8 футів 11,1 дюймів[4 - Близько 2 м 72 см.]. Коли йому було одинадцять, його зріст був уже 6 футів 7 дюймів[5 - 1 м 93 см.].

Цікаво, чи почав його голос ламатися раніше за мій? Цікаво, а що було б, якби я став гігантом. Я все ще непокоюсь через це, але не так сильно відтоді, коли я вирішив, що не опинюся в «Книзі рекордів Гіннеса» як потвора. Я потраплю туди з кращих причин.

Найнижчу жінку звали Пауліна Мустерс, і вона була 1 фут 11,2 дюйми заввишки[6 - Близько 59 см.]. Коли я притулив її фото до найвищого чоловіка, вона походила на якусь річ, що випала в нього з кишені, не на людину взагалі: людина не може бути іншій людині по коліно.

- Дивись, - кажу я матері. - Ця ліліпутка як іграшка.

Я вже знаю, що вона скаже.

- Іграшка, - каже вона.

- Не перегинай свою книжку, - каже батько.

- Добре, - кажу я.

- І ти майже не доторкнувся до бутерброда, - каже він.

- Я не хочу до нього торкатися, - кажу я.

Мати лягнула по моїй руці.

- Ти не доїв свій бутерброд просто для того, щоб це сказати?

- Ні.

- Тоді з'їж.

Але хліб уже зачерствів і зараз шоста година, час пити чай. Мати встає і виглядає у вікно. Сніг перестав. Вона витирає руки об свій светр і ставить чайник з водою на піч. Вона відкриває холодильник і дістає пакунок.

- Будеш це? - питає вона батька.

Він чеше підборіддя і не відповідає. Вчора він зголив бороду, і тепер видно ямку; темний вертикальний рівчачок у плоті його підборіддя. Він чеше його цілий день, наче хоче розгладити складку.

- Майкле, ти хочеш це до чаю чи ні?

Він дивиться на пакунок.

- Ні, - каже він. - Я б хотів копченої риби.

- Ні, - каже мати. - У нас немає копченої риби.

Моя мати ненавидить готувати.

- Тоді я буду ту рибу з пакета, - каже він.

- Тоді ти будеш, - каже вона.

Вони посміхаються одне одному. Іншою посмішкою, не такою, яку вони використовують для мене.

Те, що мій батько називає рибою з пакета, – це іжа, зварена у воді: квадратний кусок риби в прозорому пластиковому пакеті, повному білого соусу.

– Можна я потримаю це? – питаю я.

– Якщо ти так хочеш, – каже мати.

Я беру в неї пакет і причавлюю пластик, м'який, як волога вовна.

– Схоже на золоту рибку, яку я виграв в Батлінсі, – кажу я.

– Іди до мене, – каже батько й обіймає мене. Але його руки надто тиснуть на мою шию, а в нього дуже міцна хватка.

– Припини обіймати мою шию, – кажу я. – Боляче.

– Віддай пакет з рибою, – каже він.

Я віддаю йому рибу в пакеті, і він гладить її.

– Не погоджуся з тобою, – каже він. – Цей пакет більше схожий на пакет зі шмарклями, ніж на золоту рибку.

Батько розсміявся, і я розсміявся, хоч мені і не сподобалося, що він порівняв мій обід зі шмарклями.

Мати відібрала рибу і поклала її в каструлю з водою. Я зазирнув в обличчя батькові.

– Татку, розкажеш мені історію?

– Яку історію?

– Будь-яку.

Батько прочистив горло і випростався на стільці, перед тим як почати.

– Добре. Ця історія про Тантала, якого боги послали стояти по пояс у воді. Взимку вода була холодною, а влітку гарячою. Коли Тантал захотів пити і в нього пересохло в роті, він нахилився напиться, і вода відступила, а коли він зголоднів і потягнувся до гілок, усіяних смачними фруктами, гілки піднялися вгору, і вода з їжею були недосяжними. І так було з Танталом...

– Декілька днів, – каже мати. – Як покарання за те, що він не мив руки перед чаєм, а потім він улаштував собі бенкет зі смаженою куркою і шоколадним морозивом і більше ніколи не голодував і не відчував спраги.

Він посміхається і каже:

– Мий руки.

Я мию руки та уявляю Тантала, який облизував губи, коли нахилився до води. По дорозі до кухні я підходжу до книжкової полиці у вітальні, де мій батько тримає свої довідники і підручники. Я гортаю енциклопедію, доки не знаходжу потрібну сторінку. Це Сізіф з червоним знаком оклику біля імені. Я поставив цей знак минулого року. Я повертаюся до кухні.

– Тантал дуже нагадує Сізіфа, – кажу я. – Можна сказати, вони обидва страждають однаково.

Мій батько засміявся.

– Ти згадав це сидячи в туалеті?

– Я не був у туалеті. Я просто мив руки і тоді згадав.

Я обережно дивлюся йому в обличчя. Він не сміється з мене, то ж я поступаюся.

– Так, – кажу я. – Я ясно бачу Сізіфа, який штовхає вгору великий камінь, і цей камінь котиться прямісінько біля Сізіфа вниз до підніжжя гори. Я бачу, як Сізіф стоїть там, дивиться на камінь, що котиться, сам сумний і мовчазний, а тоді штовхає його знову вгору. А камінь скочується на те саме місце, знову і знову. Я

думаю, він почувається точно як Тантал.

- Обидва не можуть допхати велику коричневу штуку туди, куди хотілося б, - каже мій батько і сміється так, що на очах виступають сльози.

Тепер уже і мати сміється.

- Принесіть хто-небудь бідному чоловікові склянку води.

Я схоплююсь і несучи батькові склянку води і коли сідаю на місце, мати цілує мене в ніс, дякуючи мені.

- Добре мати тебе під рукою, - каже вона. - Думаю, ми залишимо тебе у себе.

- Добре, - кажу я.

Коли батько допив воду, я помітив, що на його куртці неправильно застібнуті гудзики. Він робить це навмисно і часто на знак того, що він у доброму гуморі. Я нахилиюся і тягнуся до верхнього гудзика.

- Можна поправити тобі гудзики? - питаю я.

- Ні, ні! - сміється він. - Ти зруйнуєш мій недбалий беззброючий вигляд.

Він у гуморі - судячи з гудзиків, тож я йду навколо столу і хапаю його за другий гудзик. Він кричить і сміється.

- Відчепися, риб'яча мордо! Відчепися від мене!

- Лише чотири гудзики! - кричу я у відповідь.

Мені вдається розстібнути ще один гудзик, і тоді він встає і йде до вікна. Він стоїть і дивиться, обличчя раптом стає серйозним; досить гри.

- Боже правий. Думаю, вона повертається сьогодні.

– Сьогодні? – питаю я.

Він говорить про мою бабусю, свою матір, яка повернеться з Леопардтаунських перегонів у вівторок. Лишилося всього два дні побути з ними наодинці.

– Ні, – каже він. – Фальшива тривога.

Ми сідаємо, і він продовжує читати.

Я розвернутий до буфета, тож я бачу чорно-білий весільний портрет 1960 року. Батькові тоді було двадцять сім, він був навіть красивіший, ніж тепер, бо в нього було довше волосся. Матері двадцять шість. Вона і зараз така ж гарна.

Майже всі у Вексфордї знали про стосунки моїх батьків і те, як кожен з них розірвав заручини з іншими. Кажуть, що кожен зупинявся подивитися на них, коли вони йшли вулицею: вони були як кінозірки. На фото у них щасливий вигляд, батько позаду матері, на 4 дюйми[7 - 10 см.] вищий за неї, це робить її маленькою. Мені подобається, як вони разом розрізають торт, мамина рука на татовій, обидва тримають довгий білий ніж.

Я некрасивий, надто довготелесий, і мій ніс уже завеликий для мого обличчя. Мабуть, батькам важко дивитися на мене, гадаючи, чи є якась надія, що я стану таким же гарним, як вони.

Я повертаюся до «Книги рекордів Гіннеса» і читаю на сторінці 398 про те, що рекорд поховання живим у труні стандартного зразка належить ірландцю Тіму Гейзу. Він був похований на 240 годин, 18 хвилин і 50 секунд. Він виліз назовні 2 вересня 1970 року. Дивно, що я про нього не чув. Може, колись я зустрів його.

Вже майже сьома година, і мені стає нудно. Я кладу свої ступні на мамині ступні, а вона витягає свої ступні з-під моїх і кладе на мої. Ми робимо це знову і знову, доки батько не дивиться на нас і не трясє головою. Я не подаю виду, що помічаю, але це повільне трясіння головою миттєво зупиняє маму, і вона встає і дивиться на годинник.

- Тобі краще покінчити з цим, - каже вона батькові.

Вона говорить про кошенят Кріто, яких треба вбити до повернення бабусі.

- Одну хвилину, - каже він.

- Будь ласка, зроби це до того, як хтось почне давати ім імена, - каже мама. - І, Джоне, ти залишаєшся зі мною.

- Мені байдуже, - кажу я. - Я збирався допомогти цього разу.

- Мені теж байдуже, - каже вона. Зараз вона дивиться на батька. - Просто позбудься їх до того, як повернеться твоя мати, бо цьому не буде кінця.

Батько назвав кішку Кріто на честь близького друга Сократа, який найбільше плакав біля його смертельної постелі. Мені подобаються чорно-білий пісок Кріто та її довгі білі шкарпетки.

Мати киває батькові, і він встає.

- Ну, ходімо тоді, - каже він. - Зараз побачимо, з чого зроблений цей хлопчик.

Я йду за ним до комірчини під сходами. Він зігнувся і поліз у темінь, між пілосмоком і лопатою. Він каже мені ввімкнути світло і потім тягне за хвост шістьох кошенят, щоб відірвати їх від сосків Кріто. Він кладе їх до «сумки», яку зробив, заправивши свою куртку в штани.

- Все добре, - кажу я Кріто. - Ми візьмемо їх на прогулянку.

- Ти впевнений, що готовий до цього? - питає батько.

- Так, - кажу я.

- Тоді піди візьми мішок біля печі й віднеси до ванної. Зустрінемося там.

Він сказав це так, ніби ми зустрінемося десь далеко, але котедж – це невелике місце, і ніхто навіть не може загубитися в ньому: ти заходиш у парадні двері і стоїш у коридорі, і якщо ти повернеш праворуч, то ідеш через кухню, з кухні ти можеш або повернутися до коридора, або піти до вітальні. У вітальні двоє дверей, і ти можеш вийти знову до коридора, де ти натрапиш на двері до ванної, і тоді, зробивши декілька кроків, бачиш двері до моєї спальні, а тоді в задній частині котеджу ти побачиш спальню моєї бабусі. А в самому кінці коридора чорні двері, які ведуть до маленького саду. Єдина пригода – це піднятися вузькими сходами до спальні батьків.

Я поклав мішок біля ніг батька.

– Добре. Засунь їх сюди.

Я беру кошенят (усі вони чорно-білі, як Кріто) із пазухи мого батька і складаю їх у мішок, поки він наповнює ванну гарячою водою. Мое обличчя спітніло через пару.

– Вони не дуже пручаються, – кажу я. – Мабуть. у мішку затишно.

– Не будь м'яким, – каже він. – Подай мені те крісло, я сяду, і візьми собі стілець.

Він посунув своє крісло ближче до ванни, я сів на стілець біля крана на випадок, якщо йому знадобиться більше води. Він занурює мішок у гарячу воду. Мішок спливає на мить, а тоді тоне. Мішок рухається, бо всередині рухаються кошенята.

– Скільки часу зазвичай на це потрібно? – питаю я.

Батько знизує плечима.

– По-різному.

Ми не розмовляємо. Його нога смикається вниз і вгору, повітряні бульбашки випливають на поверхню води. Я хитаюсь на стільці, і мені ні за що вхопитися. Я майже падаю і хочу сісти на підлогу, але я не кажу цього.

– Боже, татку, – кажу я. – Вони так рухаються. Може, треба було зробити ім якийсь укол чи що?

Він не відповідає. Він витріщається на воду, закусивши губу. Голівки кошенят пнуться з темної тканини мішка.

Бульбашок меншає.

– Це так довго, – кажу я.

Він повернувся до мене.

– Ти здатен на це чи ні? Якщо ні, йди до матусі і допоможи на кухні.

Моя мати не на кухні. Вона за дверима, у моїй спальні. Я чую, як вона співає.

– Я здатен на це, – кажу я.

Наодинці батько каже мені деякі речі, які викликають у мене змішане почуття збудження і роздратування.

– Дідько, – каже він. – Напевне, вода недостатньо гаряча.

Він встає з крісла і витягає мішок з води. Я злажу зі стільця і дивлюся, як батько намагається розв'язати вузол на мішку. Кошенята все ще рухаються.

– Швидше, – кажу я. – Випускай.

Вузол не піддається, аж ось мішок розв'язаний. У батька почервоніли обличчя і шия. Він висипав чотирьох кошенят на підлогу, вони звиваються і лізуть одне на одного. Їхні маленькі ребра підіймаються і опускаються під мокрим темним хутром. Якби вони не нявчали, не можна було б зрозуміти, що це кошенята.

– Я знав, що ти їх випустиш, – кажу я. – Я знав, що ти не можеш їх убити.

Мій батько повертається до мене, бере в руку кошеня, замахується і розбиває його голову об край ванни. Звук трощіння черепа гучний і гострий, як від зламаной навпіл лінійки.

- Ти тупий слабкий малий вилупок, - каже він.

Він тримає забите кошеня за хвіст над ванною. Я хочу, щоб воно було живе, і все ще сподіваюся на це, але кров капає з його черепа і вух і воно не рухається. Я знаю, що, скоріше за все, воно мертво. Крові не так уже й багато, але достатньо, щоб натекти на дно ванни і пофарбувати поверхню води в рожевий. Крові меншає, потім вона зупиняється. Я не дивлюсь на батька і потім, без попередження, він піднімає з підлоги наступне мокре кошеня і б'є його головою об край ванни. Я ще не бачив, щоб його обличчя було настільки червоним. Коли він потягнувся за наступним кошеням, його рука тремтіла.

- Припини! - кажу я. - Будь ласка, припини.

Він дивиться вниз. Ті кошенята, що ще в мішку, вже не рухаються.

- Це природно, - каже він, його груди здіймаються і падають. - Ти повинен зрозуміти, що це природно.

Я дивлюсь на нього.

- Хіба тобі не сумно? - питаю я.

- Чому мені має бути сумно?

Він встає.

- Це лише те, що роблять фермери кожного дня протягом тижня, щоб роздобути їжу для твого столу.

Я обережно дивлюся на нього, і тут щось сталося. Я знаю - я впевнений - він бреше. Його обличчям пробігає блискавична самовдоволена посмішка, і потім він хмурніє. Також є щось фальшиве в тому, як він сказав: «Це лише те, що роблять фермери кожного дня протягом тижня, щоб роздобути їжу для твого столу»

(такого він раніше ніколи не казав). Він бреше, що йому не сумно.

– Тобі справді не сумно?

Він витріщається на мене, я витріщаюся у відповідь, його карі очі стають чорними.

– Ні. Зовсім ні. Вони ще навіть не мають душі. А тобі саме час ставати більш жорстким.

– Але ти розтрощив їм голови. Це не змушує тебе почуватися винним перед ними?

– Ні, точно ні. Я казав тобі. У цьому немає нічого сумного. Вони лише волохаті опариші.

– Ти сміливий, – кажу я, і одразу після цього мене знудило.

Я блюю, без попередження, на підлогу у ванній, за кілька дюймів від голови кошеняти і за дюйм від ступні батька. З мене вийшло відро жовтої отрути. Він збрехав мені, і через це мене знудило. Він відійшов назад і покликав матір:

– Гелен, іди допоможи нам з цією бридотою.

Я прибираю свої черевики з калюжі жовтого блювотиння і блюю знову. Я дивлюсь униз, щоб він не бачив мого обличчя.

– Ісусе, – каже він. – Бідне слабке хлопча.

Прийшла мати з ганчіркою в руці і побачила на підлозі мое блювотиння.

– Майкле? Що сталося?

– Його знудило, – каже батько.

Я дивлюсь на її черевики. Це батькові. Вона не повинна носити його взуття.

Я хочу, щоб вона щось сказала, але вона витріщається на мое блювотиння і нічого не каже. Я йду до неї, і вона все одно мовчить.

- Вони всі мертві, - кажу я, протискуюсь між мамою і татом і виходжу в двері.

Мати прийшла до мене в кімнату о пів на дев'яту і сіла на край мого ліжка.

- Джоне, піди скажи таткові «добраніч».

- А може, ляльковий театр? - питаю я.

Іноді ввечері, перед тим як лягти спати, моя мати влаштовує мені ляльковий театр. На картонній коробці з-під яблук намальовані штори, з боків отвори для її рук. Ця коробка стоїть у моїй кімнаті біля мого ліжка, а ляльки зберігаються в моїй шафі.

- Не думаю. Не сьогодні, Джоне.

Вона встає.

- Ходімо. Треба сказати «добраніч».

Батько у своєму кріслі біля вогню. Зазвичай, коли я приходжу до нього казати «добраніч», він розсуває ноги, якщо вони схрещені - ставить їх рівно. Але навіть так я завеликий, я сідаю йому на коліна, жартома, щоб він спитав мене, чи розчесав я свої зуби, щовечора той самий жарт, і ми сміємося.

Але, побачивши, що я заходжу до вітальні, він продовжує тримати свої ноги перехрещеними і дивиться на мене так, наче ніколи раніше не бачив мене біля свого крісла. Він змахує волосся з очей, і артерія на його лівій скроні пульсує в одному ритмі з дідусевим годинником; наче ртуть пульсує в ковбасній шкірці, бридкій і гарячій.

- Добраніч, татку, - кажу я.

- Добраніч, - каже він.

- Добраніч, - кажу я ще раз.

Він робить вигляд, що не почув. Я повертаюсь у ліжко і деякий час читаю.

Заходить мати.

- Все добре? - питає вона.

- Так, - кажу я.

- Якщо хочеш, сьогодні можеш почитати довше, - каже вона.

Вона в татовій піжамі, і краї штанів волочаться по підлозі.

- Чому сьогодні все по-іншому? - питаю я.

- Ні, сьогодні все як завжди, Джоне.

- О, - кажу я, - ти впевнена?

- Так, любий. Я впевнена.

Вона підходить ближче до ліжка. Я сідаю і нахиляюся вперед. Замість того щоб поцілувати мене, вона торкається комірця моєї піжами.

- Солодких снів, - каже вона стіні позаду мене. Але її голос лагідний, і коли вона йде, я щасливий, але лише на мить, доки не розумію, що в мене клубок у горлі, і самопочуття погіршується.

Я чую, як на вулиці талий сніг стікає до каналізації, і я чогось боюся, хоча і не знаю, чого саме. Я замислився, як це - бути впевненим у тому, що людина бреше. Завтра я перевірю «Книгу рекордів Гіннеса», чи приймаються заявки на детектор брехні.

Мати надворі в машині – чекає на мене, щоб поїхати зі мною в місто і купити нові штани. Я виріс зі своїх старих.

На виході з кухні я проходжу повз батька, який читає за столом. Вночі він поховав кошенят на задньому дворі і поставив на них камінь. Вікно моєї спальні в боковій стіні будинку, і, коли я встаю, я бачу за парканом вузьку дорогу, яка веде на кладовище. І хоча я не виглядав у вікно вчора вночі (я грівся під ковдрою), я знав, що мій батько шукає камінь, бо він гучно стукав ногою.

– Привіт, – кажу я.

Перед ним тарілка наполовину з'їденої кров'яної ковбаси. Я наближаюсь до нього і питаю:

– Про що книжка?

Він піднімає на мене очі.

– Про ті самі речі, про які була тоді, коли ти питав минулого разу.

– О, – кажу я.

– Злочинці і кримінологія, – каже він і чухає коліно.

– Які злочинці?

– Вроджені злочинці Ломброзо. Злочинці, які не можуть утриматися від порушення закону.

Халат у нього занадто короткий, і його коліна і білі волохаті литки стирчать із-під столу.

– Як грабіжники і вбивці? – питаю я.

– Мама чекає. Побачимось пізніше. І в мене є подарунок для тебе.

– Останнього разу ти забув.

Сильний вітер захряснув двері, й він подивився на мене так, ніби це моя провина.

– Я не забув, – каже він. – Але цей подарунок дуже гарний. Ось побачиш.

Він опускає очі на книжку, і я дивлюся на його широкий рот. Я думаю: а що, як я підійду до краю столу і поцілую його на прощання? Йому це сподобається чи він роздратується? Зазвичай я можу сказати, чи він у гуморі для поцілунку, але сьогодні у нього такий вигляд, ніби він хоче і не хоче, щоб я був поруч. Я пильно придивляюся до нього. Він знову чухає коліно, тоді дивиться на мене.

– На що ти витріщаєшся?

– Ні на що.

– Бувай, синку. Гарного тобі дня з мамою.

Я вийшов.

Мати витирає зсередини лобове скло рукавом свого пальта. Я сідаю в машину.

– Чому ти затримався?

– Я говорив з татком.

Холодно сьогодні, а в машині ще холодніше. Я притуляю пальці до долоні й дивуюся, як моя долоня може бути теплою, коли пальці вже такі холодні, наче їх повідбивали. Я міцно обхопив своє тіло руками і застиг.

Я хочу спитати маму, чи вважає вона, що батько вступить до університету, і, якщо так, чи переїдемо ми в Дублін. Мені подобається тут, але Дублін також подобається, і це лише за дві години звідси. У Дубліні легше зустрітися з людьми з «Книги рекордів Гіннеса».

- Ти хочеш повернутися до школи наступного тижня?

- Не дуже.

Тим самим рукавом, яким протирала скло, вона витерла в себе під носом.

- Хочеш носовичок? - питаю я. У мене є в кишені.

Я витираю їй носа носовичком, а вона в цей час веде машину, і я думаю, куди подівся рожевий носовичок, який я подарував їй на Різдво. Кінчик її носа червоний і навколо края ніздрі тоненька блакитна жилка. Не пам'ятаю, щоб я бачив раніше цю жилку чи темну родимку на її пальці, з якої росте три чорні волосини.

- Коли тебе востаннє міряли в школі? - питає вона. - Може, нам треба знову поговорити з лікарем?

- Я на півтора дюйми[8 - Близько 4 см.] нижчий за тебе, - кажу я. - Мій зріст рівно п'ять футів вісім з половиною дюймів[9 - Близько 174 см.].

- Ми просто хочемо слідувати за всім. І все. Може, краще поговорити про це з лікарем?

- Немає про що говорити. Я просто високий. І все.

- Що стосовно всіх інших речей?

- Немає інших речей! Я просто високий.

Вона відкашлюється і збавляє швидкість.

- Що стосовно статевого дозрівання? У тебе це може початися рано.
- Ну. Не почалося. То про що тоді говорити?
- Але подивися на свої ноги, – каже вона. – Вони майже не вміщаються в машину. А руки! Великі, як чоботи-заброди.
- Я такий уже декілька тижнів. Вони такі вже щонайменше три тижні.
- Ясно. У тебе черговий стрибок росту. Може, поговоримо з лікарем? Що скажеш?

Незабаром після мого десятого дня народження мій голос почав ламатися, як у хлопців із шостого класу. Але шостий клас – це лише на один клас старше за мене зараз, і мій голос і зріст уже не турбують мене так, як раніше. Окрім того, у школі я завжди відчуваю себе дивакуватим. Я нервуюся, і, хоч мені це і не подобається, я звик до цього.

Я маю лише одного друга в школі. Його звати Брендон, і я потоваришував з ним у свій перший день у школі Горі. Він спитав мене, чи вмію я робити паперовий вертоліт, і на перерві ми сіли на підлогу і спробували його зробити. Більшість хлопців не люблять мене, бо я мовчазний і не граю з ними, не займаюся спортом.

Я не надто подобаюся моїй шкільній учительці, міс Колінз, бо в мене не дуже з ірландською, а вона знає, що як я захочу, то в мене вийде досить добре. Я не зразковий учень; третє, четверте, а іноді й нижче – п'яте місце на тестах. Але я не тупий.

Хочу сказати, що мені хочеться бути розумнішим, ніж я є, і було б непогано гарно писати тести, докладаючи менших зусиль. Але я знаю, що знайду спосіб відзначитися і справити враження речами більш важливими, ніж розум.

Мати ніяк не хоче міняти тему.

- Джоне, будь ласка, слухай, коли я тебе питаю. Тебе дражнять через твій зріст? Інші діти дражнять тебе?

- Ні, - відповідаю я. - Вони навіть не звертають уваги.

Вони звертають увагу. Іноді вони обзивають мене Тролем, так звали монстра з казки про трьох козенят, який жив під мостом. А перед Різдвом мої дядько Джек і дядько Тоні гостювали в нас кілька днів. Вони грали з батьком у карти. Дядько Джек зайшов до ванної, коли я мився перед тим, як піти спати.

У дядька Джека велика борода, і він сором'язливий, часто в нього наче клубок у горлі з'являється, і слова застряють, і він зовсім не може нічого сказати. Але того вечора він напевно хильнув склянки зо дві, бо здавався щасливим. Він дав мені фунт і спитав про школу.

Я трохи поговорив з ним, і він сказав:

- Говорити з тобою - це наче говорити з лялькою черевомовця, тільки самого черевомовця немає.

Пізніше, коли я поклав фунт собі до скарбнички, я взагалі пожалкував про те, що говорив з ним. Говорити з п'яним - це те саме, що говорити з твариною.

Ми чекаємо на розі, доки діти перейдуть дорогу. Мама витирає вітрове скло. Потім вона повертається до мене.

- Якщо ти колись захочеш поговорити з доктором Раяном або міс Колінз, дай мені знати. Ми з твоїм батьком тебе дуже любимо.

- Добре, - кажу я, розмірковуючи, чи є серед тих, хто переходить дорогу, той, хто вміє читати по губах.

- Любий хлопчику, ти поговориш з міс Колінз, якщо тебе щось турбує? Якщо є якась проблема?

- Я вже поговорив, - кажу я. - Все гаразд.

Я не говорив з міс Колінз про мій зріст чи голос. Я просто хочу все владнати; це все, що мені потрібно.

Ми переїжджаємо через вибоїну на дорозі і в'їжджаємо до маленького метушливого містечка, де ми купимо мені нові штани. Після магазину я йду до бібліотеки за рогом, доки мати в аптеці. Я беру книжку про детекцію, і бібліотекар допомагає мені замовити ще одну книжку з Вексфордської бібліотеки, значно більшу. Я кажу їй, що заберу її дорогою зі школи наступного тижня.

З

Четвер, вечір, я сиджу на своєму ліжку, їм банан і читаю книжку, коли її машина заїхала на гравій. Моя бабуся повернулася з Дубліна.

Я встаю з ліжка і прислухаюся біля дверей. Вона на парадних сходах, розмовляє з Йозефом, чий фургон припаркований з п'ятьма іншими за дві милі звідси. Напевно, він чекав на повернення бабусі. Вона дає йому трохи грошей, і він каже:

– Дякую, місіс Іган. Ви справжній друг. У вас немає яблука для Недді?

Недді – це строкатий кінь Йозефа, який витріщається і фиркає на мене кожного разу, коли я його бачу. Бабуся йде на кухню, бере яблуко і дає його Недді.

– Ти гарний коник, – каже вона.

Вона зачиняє передні двері, і я повертаюсь у ліжку; мені чути, як вона йде у свою спальню, а тоді в кухню, а потім до мене. Я б хотів, щоб вона лишила мене в спокої. Завжди, коли вона заходить у мою кімнату, я хочу натягти ковдру на голову, сподіваючись, що відключуся і прокинуся тоді, коли вона піде.

– Я повернулась, – каже вона, ввалюючись до моєї кімнати і обдивляючись мене з голови до ніг великими вибалушеними очима глибоководної риби.

– Привіт, – кажу я.

- Ти скучив за мною?

- Так, - кажу я. - Сподобалось на перегонах?

- О, так. І ще я бачила у Дубліні твою тітку Евелін.

- Чудово.

- Розкажу тобі казку: приніс зайчик дров в'язку, поколов їх дрібненько, моя казка коротенька.

Ненавиджу ці казочки. Я хочу сказати «Йди звідси», але не можу. Це її котедж, і я волю в ньому жити. Вона сідає на мое ліжко і хапає мою руку, я не зупиняю її.

Ми жили в двокімнатній квартирі з блідо-зеленими стінами, просмерділій цвіллю і мишачою сечею. Але коли батько втратив роботу, а маминої платні не вистачало на оренду, декілька місяців по тому бабуся запросила нас жити у неї.

У мого дідуся була ювелірна крамниця, яку він відписав бабусі. Він помер, коли мені було сім, і бабуся продала крамницю разом з усіма коштовностями. Щодо мого батька, частина грошей від продажу крамниці має належати йому.

- Іде коза рогата, - каже вона, накидається на мене і встромляє свої холодні пальці мені під праву пахву, встромляючи нігті.

- Я знаю, де тобі лоскотно, - каже вона. - Я знаю де! Отут!

Я вириваюся і відхиляюся. Я хочу, щоб вона мене лоскотала, але я знаю, що на початку це приємно, а в кінці ні.

Що більше я ухиляюся, то сильніше вона встромляє нігті мені під пахвою. Ми не розмовляємо, і я прикидаюся, ніби мені смішно і приємно, і тиша під час цих епізодів робить їх ще дивнішими, наче ми обидва розуміємо, що я прикидаюся.

Вона зупиняється.

- Можна мені гостинці? - питаю я.

- Може, так. А може, й ні.

- Будь ласка, - кажу я.

До того як бабуся встигла відповісти, мама з усієї сили відчиняє двері до спальні, так, що вони вдаряються об стіну. Можливо, вона ненавмисно.

Її обличчя пашить, і шия також, її очі великі і блакитні. Вона на вигляд гарніша після повернення зі свого лялькового театру, і я знаю, що вона ніколи не стане занадто старою чи бридкою і ніколи не буде такою, як бабуся.

Коли мама говорить, я дивлюся на її рот - саме такий, яким і має бути красивий рот. Коли говорить потворна людина, її губи схожі на надрізане тісто, яке закриває чорну дірку. Я часто пильно придивляюсь до обличчя: чи красивий рот, чи належний у нього вигляд, чи він огидний і схожий на криву рану, що відкривається і закривається.

- Джоне, час пити чай, - каже мама.

Я кладу наполовину з'їдений банан під подушку. Я не люблю їсти банани на людях.

- Ти можеш взяти банан із собою, якщо хочеш.

Мама так говорить про мій банан, наче це домашня тваринка.

- Нічого, - кажу я. - Я доім пізніше.

- Як знаєш, - каже вона.

Ми сидимо за кухонним столом і їмо курячий суп-пюре. Бабуся сумка лежить на підлозі біля дверей, а її пальто - на спинці її крісла. Зазвичай, коли вона повертається з Дубліна, то просить мене віднести пальто і сумку до її кімнати, а

коли я повертаюся з її капцями, вона дає мені гостинці. Щось не так сьогодні.

Вона скидає черевики на підлогу, і запах нейлону і поту заповзає на стіл, а потім у мій курячий суп. Я спостерігаю, як вона їсть, і мене нудить від її поведінки за столом. Батько поводиться майже так само. Порівняно з мамою вони немов дикі собаки. Вони наповнюють кухню такими звуками, як у туалеті від сцання, і я хочу заткнути собі вуха. Вони цокотять ложками по тарілках, плямкають язиками, і ти вже не можеш думати ні про що інше.

Ми доїли суп, і бабуся іде до буфета і повертається з шістьма булочками з кремом і куском весільного торта. Торт вкритий марципаном і смердить свіжою фарбою. Я кладу дві булочки собі на тарілку і встаю з-за столу. Я хочу їсти у своїй кімнаті. Але батько простягає ноги переді мною, тож я не можу вийти.

– А куди це ти зібрався? – каже він з гнівом, занадто раптовим і занадто готовим, наче він накопичував його з неділі.

Біль, не гострий, але й не тупий, метнувся з сечового міхура прямо в горло.

– Нікуди, – кажу я і сідаю на місце.

– Отже, – каже батько бабусі, – ти гарно провела час у Дубліні?

Бабусина помада розмазана по булочці, на носі крем. Її рот повний мокрого хліба, варення і крему, але вона навіть не завдає собі клопоту проковтнути мокре м'ясо перед тим як говорити.

– Пречудово. Після перегонів я поїхала до крамниці Евелін і трохи посиділа в неї біля вогню.

Евелін – це старша сестра моєї матері.

Батько з бабусею розмовляли, а ми з мамою спостерігали за ними, чекаючи, доки щось трапиться. Коли батько з бабусею разом за столом, це часто закінчується скандалом.

Після чаю бабуся випила склянку хересу, і її плечі опустилися від задоволення. Її голова звислася, очі заплющилися, а потім голова нарешті впала. Батько посунув своє крісло, і скрегіт розбудив її. Вона дивиться на нього, перелякана.

– Де твоя борода? – питає вона, щойно прокинувшись.

Мама і я сміємося.

– Я хочу знати, що трапилось з обличчям мого сина, – каже вона. – Його немає, все м'яке й поголене.

Ледве вона сказала це, як її очі заплющилися, а голова вклалася на груди.

– Підйом! – кричить батько. – Стіл тобі не ліжко.

Вона розплющує очі.

– Це мій дім, і якщо я захочу, буду спати в комірчині під сходами.

Мені стало цікаво, де зараз Кріто, і я почав її кликати:

– Кс-кс-кс! Кріто! Кріто!

Батько похмуро глянув на мене, підвівся і мовчки вийшов.

Якщо бабуся виграє на перегонах більш ніж п'ятдесят фунтів, вона повезе мене в табір Батлінз чи в цирк, якщо поруч є якийсь. Минулого року в Батлінзі була виставка «Неймовірні чудеса світу». Там були фотографії гігантів і ліліпутів; чоловіка без рук, який грав на піаніно ногами; сіамських близнюків, одвернутих одне від одного, щоб поцілуватися зі своїми нареченими. Ми з бабусею сиділи в першому ряді і дивилися фільм про чоловіка, який перетнув Ніагарський водоспад у бочці, і реконструкцію трюка Гаррі Гудіні, де він звільнився від гамівної сорочки і ланцюгів. Справжнє ім'я Гудіні – Еріх Вайс. Він народився у 1874 і помер у 1926 році.

Моя тітка Евелін побувала на Ніагарському водоспаді. Коли вона повернулася додому, то сказала:

- Дивіться, яка в мене гарна засмага.

Але вона стала товстішою, ніж була до подорожі. І на її засмагу ніхто не дивився. Моя мати каже, що тітка Евелін власними зубами рие собі могилу.

Я чекаю на зустріч з тіткою Евелін, бо вона розкаже мені історії зі своєї подорожі. Вона розповідає мені про містечко з пагорбом Кліфтон Гілл, вкритим музеями та милими кафе, кунсткамерами, домами чудес, неоновими ліхтарями та неймовірними розвагами. Вона каже, що місто біля Ніагарського водоспаду - це наш спосіб позмагатися з природою.

- Потвора природна - гігантський водоспад і людське шоу потвор. І все це разом там, у Ніагарі.

Мені спало на думку, що я можу потрапити до Ніагари швидше, якщо тільки бабуся допоможе.

- Ти виграла? - питаю я, торкаючись її плеча. Вона прокидається. - То що, ти щось виграла на перегонах?

- Цього разу ні, - каже вона. - Але перемога - це не головне.

- То ти не виграла на перегонах? - кажу я.

- Ні, - каже вона. - Але я гарно провела час.

Раптом у мене запаморочилось у голові, наче я втрачаю рівновагу.

- Ти справді нічого не виграла на перегонах? - питаю я.

- Нічого. Я вже сказала тобі, - каже вона. - Я не виграла жодного пенні.

Я опустил очі.

– Я зроблю ще чаю, – каже мама. – Візьми бабусині пальто і сумку і віднеси до її кімнати.

Я приніс пальто і сумку до її спальні. Всередині її великої кімнати здається, що ти перебуваєш в іншому будинку чи шале на кшталт того, де ми зупинялися у Батлінзі. Я ставлю її сумку на ліжко і відкриваю.

Її гаманець аж розпирає від грошей. Я дивлюся на двері, а потім починаю рахувати гроші, сортуючи купюри. П'ятдесятки, двадцятки й п'ятірки стовпчиками. Деякі банкноти пожмакані, декілька розірваних. Я порахував один раз, потім рахую знову, мое серце калатається, вистрибуючи з грудей.

Мене от-от знудить. Я мчу до ванної, відкриваю холодну воду і схиляю голову над унітазом. Мене вирвало жовтою рідиною, як минулого разу. Майже все блювотиння я спрямував в унітаз, решту витер туалетним папером. У роті присмак гіркого помаранчевого соку.

Я проходжу повз кухню і заглядаю всередину. Бабуся п'є чай і розмовляє з мамою. Я повертаюся до її спальні і дивлюся на гроші: сімсот сорок п'ять фунтів! Я молюся Господу, щоб він затримав бабусю на кухні і мене не спіймали, і мої руки тремтять, коли я беру трохи грошей собі. Я кладу їх у кишеню, але я не крадій. Це лише потрібні мені докази того, що я не уявляв такого багатства, і того, що вона бреше.

Я йду до своєї кімнати і не виходжу звідти весь день. Я не хочу, щоб хтось бачив мої тремтячі руки. Я загороджую двері комодом і знову рахую гроші. Я взяв дев'яносто фунтів. Я сортую купюри на маленькі купки. Три двадцятки, дві десятки, два п'ятірки. Сховаю гроші під матрац і пізніше вирішу, що з ними робити.

О дев'ятій мати прийшла до моєї спальні сказати «добраніч».

– Як тут наш задавака? – каже вона.

– Добре.

- Що робиш?

- Думаю.

- Ти забагато думаєш. Обережно, бо станеш відлюдником.

Не знаю, чому те, що хтось проводить час за міркуванням, когось дивує. Є тисячі речей, про які варто думати. Коли ти розмірковуєш, життя перетворюється на великий парк розваг. Коли ти заходиш до парку, тобі хочеться покататися на всіх атракціонах.

Я б сказав їй це, але вона може подумати, що я смішний, і почати сміятися, а я не в гуморі для сміху.

- Добре, - кажу я. - Припиняю. Можеш трохи побути зі мною?

Вона зачиняє двері і сідає на мое ліжко.

- Почухаєш мені ступні? - питаю я.

- Тоді висунь їх з-під ковдри.

Вона робить мені масаж ніг, я дивлюсь на неї.

- Ти сумний, - каже вона.

- Тому що батько брехун.

- Що значить «батько брехун»?

Я хочу розказати їй, що бабуся теж брехуха, але тоді вона дізнається, що я залазив до її гаманця, і може запідозрити мене.

- Він брехун. І в мене є докази. Я блював, бо він збрехав мені. Він збрехав, що йому не сумно.

- Ти блював від вигляду мертвих кошенят.

Я сідаю.

- Ні, - кажу я. - Я блював, бо зрозумів, що він бреше. Якщо я скажу тобі, як я це зрозумів, обіцяєш не казати татові?

- Давай, скажи мені.

- Обіцяєш?

- Обіцяю. Скажи.

- Присягаєшся, що не скажеш?

- Клянуся. Кажу.

- Я давно підозрював, що батько брехун. Іноді він обіцяє щось зробити, і я знаю, що він не виконає обіцянки. Іноді він каже, що повернеться додому до полудня, і я знаю, що він не повернеться. Я підозрюю його дуже давно. Просто мені були потрібні докази. Тепер я їх маю, тому що я блював. Я знаю, що батько брехун.

- Що ти верзеш? Ти блював, бо був засмучений. Твій батько не брехун.

- Не тільки через це. Я бачив, як змінилося його обличчя, коли він брехав, і я чув, як змінився його голос, і бачив, як затрусилися руки.

Вона встає і йде до дверей, не обертаючись до мене.

- Ти стомлений і засмучений, - каже вона. - Лягай спати. Побачимося вранці.

- Але...

Вона вийшла.

Я перевіряв у «Книзі рекордів Гіннеса», чи був хтось зі здібністю викривати брехню. Нікого. Я напишу ім і скажу, що можу викривати брехню. Якщо вони вирішать перевірити мене і я пройду тест, то можу потрапити до книги, і не через те, що я поб'ю чийсь рекорд (як, наприклад, поїдання найбільшої кількості яєць чи відпускання найдовших вусів), а через те, що я можу робити унікальні речі.

Можливо, треба написати до музею Ріплі «Віриш чи ні!». Вони можуть мною зацікавитися. Над моїм ліжком висить фотографія Роберта Лероя Ріплі. Він стоїть, обіймаючи за плечі чоловіка на ім'я Ель Фусіладо, «Страченого», який вижив після розстрілу. Обличчя Ель Фусіладо вкрито шрамами від куль, але він посміхається, щасливий бути з Ріплі. Принаймні, за свій талант я отримаю гроші для подорожі до Ніагарського водоспаду.

Я прислухаюся, чи не повернувся батько: цікаво, чи він прийде до моєї спальні з подарунком? Я дістаю коробку з-під ліжка і роздивляюся листівки і брошури, які тітка Евелін прислала мені з Ніагари.

Я точно знаю, якою має бути моя подорож. По-перше, це будемо ми з мамою, і я хочу, щоб ми сиділи вдвох у великому літаку і дивились у вікно на водоспад Хоршшу, найбільший водоспад, а потім приземлилися в аеропорту Ніагари. І я хочу, щоб нас двох сфотографували в кабіні разом з пілотом і другим пілотом.

Я хочу, щоб ми промокли під бризками водоспаду, а потім висохли (це буде влітку) по дорозі на Кліфтон Гілл до парку розваг, де безліч атракціонів і, найголовніше, музей Ріплі «Віриш чи ні!».

Кінець ознакомительного фрагмента.

notes

Близько 178 см. – Тут і далі: прим. ред.

2

Близько 56 см.

3

Близько 1402 км.

4

Близько 2 м 72 см.

5

1 м 93 см.

6

Близько 59 см.

7

10 см.

8

Близько 4 см.

9

Близько 174 см.

Купить: https://tn.knigapoisk.com/ru/haylend_mar-ya/day-spok-y

Текст предоставлен ООО «ИТ»

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию: [Купить](#)